

**Syrische regisseur: “Nederland pas op voor het verlangen naar een sterke leider”
*“Ik ben opgegroeid met het idee dat hardop denken een zonde is”***

Op 14 en 21 december 2025 wordt om 16:25 uur op NPO 2 de tweedelige documentaire *Leven na de dictatuur* van de Nederlands-Syrische regisseur Thaeer Muhreez uitgezonden door de NTR. Muhreez filmde in 2015 zijn eigen vlucht uit Syrië. In de documentaire reflecteert hij op hoe hij zich de afgelopen tien jaar heeft bevrijd van de dictator die hij mentaal met zich meedroeg, en hoe hij leerde leven in een democratie. Nu hij gewend is aan de Nederlandse democratie, ziet hij met vrees hoe steeds meer Nederlanders roepen om een ‘sterke leider’.

In 2015 ontvluchtte regisseur Thaeer Muhreez zijn geboorteland Syrië samen met zijn goede vriend en filmmaker Jamil Makhoul. De documentaire laat zien hoe de twee Syrische vluchtelingen worstelen met alles wat zij verloren hebben en hoe zij in Nederland een nieuwe identiteit moeten opbouwen. Hoewel Thaeer en Jamil fysiek Syrië hebben verlaten, woedt de innerlijke strijd om vrijheid nog altijd voort. Beiden gaan op hun eigen manier om met het verleden en met de nieuwe vrijheid in een democratie. Beiden kijken bezorgd toe hoe in Nederland politici knabbelen aan de fundamenten van de democratische rechtsstaat.

Thaeer en Jamil filmde hun vlucht en legden hun gedachten vast. Nu, tien jaar later, is Muhreez in staat deze film te maken, samen met producent Margriet Jansen. Muhreez: “Ik kon jarenlang niet aan de beelden van mijn vlucht komen. Dankzij Margriet lukte het wel. Met deze documentaire wil ik Nederlanders een spiegel voorhouden en laten zien wat de gevolgen zijn van een leven onder een dictator.”

“De dictator zat in mij”

In 2015 kwamen Thaeer en Jamil samen met duizenden andere Syrische vluchtelingen in Nederland terecht. Muhreez: “Ik voelde vrijwel direct na aankomst dat ik jarenlang in een grote gevangenis had geleefd. Waar angst regeert, waar je in een overlevingsmodus voortdurend ‘aan’ moet staan. In Nederland konden mensen Bashar al-Assad uitschelden en luid bekritisieren. Ik kon niet begrijpen hoe een samenleving kan functioneren als mensen dat mogen doen. Met hulp van een psycholoog ben ik gaan inzien hoe de dictator in mij zat verankerd, hoe ik leefde vanuit de overlevingsstand. Toen was het alsof ik wakker werd uit een nare droom waarin ik dacht vrij te zijn.”

Retoriek

Thaeer vraagt zich af of volledige bevrijding van een dictatuur mogelijk is. Hij heeft een nieuw leven opgebouwd in Nederland, maar de overlevingsstand blijft aanwezig. Zeker nu de rechtse retoriek in Nederland toeneemt. Jamil verlangde lang terug naar Syrië en kon zijn plek niet goed vinden in Nederland. Hun vriendschap wordt op de proef gesteld.

Nieuwkomers worstelen met nieuwe vrijheid

Producent Margriet Jansen: "Het leek mij altijd vanzelfsprekend dat eenmaal in vrijheid elke nieuwkomer deze zou benutten. Ik dacht dat Thaeer zich vrij zou voelen om eigen keuzes te maken en de angst achter zich te laten. Nu weet ik dat dit een naïeve gedachte was. Opgroeien in een dictatuur betekent dat je leven wordt bepaald door anderen. Zoals Thaeer in de film zegt: 'De dictator, religie, familie — zelfs een huwelijk kan daarbij horen.' Een eigen identiteit opbouwen is maar zeer beperkt mogelijk. Eenmaal in vrijheid kan het jaren duren voordat je dat kunt. Hier worstelen meer nieuwkomers mee."

Omgaan met democratie

Muhreez: "Soms is het maken van keuzes echt moeilijk. Hoe krijgen we die overlevingsstand uitgezet bij vluchtelingen? Sommigen hebben moeite met de vrijheid die de democratie geeft. Maar ik ben erachter gekomen dat ook hier geboren Nederlanders lang niet altijd goed met de democratie om kunnen gaan. Het lijkt steeds vaker verleidelijk te kiezen voor een sterke man die de antwoorden zegt te hebben. En men lijkt zich niet bewust van de gevaren die daaraan kleven."

Producent Margriet Jansen: "Met deze film wil Thaeer Nederlanders een spiegel voorhouden, een waarschuwing afgeven, laten zien wat de gevolgen zijn van een leven onder een dictator. Een leven dat Thaeer niemand toewenst." Muhreez: "De belangrijkste les die ik heb geleerd is dat we de keuze voor een dictator in vrijheid kunnen maken, maar met die keuze maak je jezelf tot slaaf van de door jou gekozen dictator."

De documentaire *Leven na de dictatuur* van Thaeer Muhreez onderzoekt wat de overgang van dictatuur naar vrijheid doet met een mens. Op 14 en 21 december 2025 wordt om 16:25 uur op NPO 2 de tweedelige documentaire uitgezonden door de NTR.

NIET VOOR PUBLICATIE

Voor interviews en aanvullende informatie; Margriet Jansen 06 51807743

Beeldmateriaal downloaden via; bit.ly/4hjQLvD

Trailer via: [LINK](#)

- Op 14 en 21 december 2025, wordt om 16:25 uur op NPO 2 de tweedelige documentaire uitgezonden door de NTR.
- Pers is welkom bij de Utrechtse première: donderdag **20 november** om 19:00 uur - zaal open 18:30 uur Louis Hartlooper Complex te Utrecht <https://mjcpro.nl/leven-na-de-dictatuur/>
- Amsterdamse première: woensdag **3 december** om 19:00 uur - zaal open 18:30 uur FC Hyena Amsterdam noord <https://fchyena.nl/films/leven-na-de-dictatuur/>
- Reünie vrijwilligers Veldpark Zaandam 2015 woensdag **26 november** 20:00 uur De Theaterfabriek Zaandam <https://www.de-fabriek.nl/films/2153-leven+na+de+dictatuur+met+nagesprek.html>

CREDITS

Een film van regisseur Thaeer Muhreez in samenwerking met producent Margriet Jansen

Met Jamil Makhoul en Robert van Tellingen

Regie: Thaeer Muhreez

Script: Thaeer Muhreez en Margriet Jansen

Camera: Issa Shaker en Jackó van 't Hof

Geluid: Joris Schouten

Montage: Issa Shaker

Audionabewerking: Huibert Boon

Color grading: Jelle Prins

Animaties: Studio Yoko

Componist: Jyoti Verhoeff

Eindredactie: Carmen Fernald NTR

Copyright 2025 NTR en MJCpro